

Na Malém rynečku byly pořádány podle rady Dra. Zd. Winttra staročeské výjevy, pouliční a zábavy všeho druhu.... Hlavní pak pozornost poutaly divadelní hry staročeské Mastičkář a Sedlský masopust, podávající vyobrazení bouřlivého výjevu z této hry, jak byla provozována za neobyčejného účastenství tolikrát ve Staré Praze.

Č. Zíbrt: Národopisná výstava československá. Český lid 1896, s. 509.

234 / Loutkové divadlo Klubu vlasteneckých přátel Dr. Paříka a Třebenicka.

235 / Akademický sochař Ladislav Šaloun, tvůrce Husova pomníku na Staroměstském náměstí, byl jedním ze zakladatelů Loutkového divadla Umělecké výchovy a autorem záhlaví jeho plakátu, 1924.

Na přelomu 19. a 20. stol. Vznik amatérských nebo poloamatérských **avantgardních scén**, jejichž dramaturgie směřovala k modernímu symbolistickému intimnímu dramatu.

- 1902 Založeno Loutkové divadlo Klubu vlasteneckých přátel dr. Paříka a Třebenicka, **první spolková loutková scéna v Praze**. 1903 nastudovalo Smetanovu Prodanou nevěstu.
- 1902 Založen **Tylův kroužek** jako středisko předních organizačních pracovníků ÚMDOČ, jimž nevyhovovala nenáročná divadelní úroveň většiny pražských jednot. První umělecky, zvláště herecky, úspěšné období do 1. svět. války, výraznější období druhé 1923-1934, kdy působil ve spojení s **Blahníkovou družinou**.
- 1905 Pražské Sokolstvo uvedlo na Sokolském dnu na výstavišti **Obrazy z dějin českých**.
- 1911 Založen **Pražský okrsek ÚMDOČ**.
- 1911 Založen **Svaz dělnického divadelního ochotnictva československého**.
- 1911 Jindřich Veselý uspořádal v Praze loutkářskou výstavu. Vznikl **Český svaz přátel loutkového divadla**, který podnítil vydávání Českého loutkáře (1912-1913, redaktor J. Veselý), **prvního odborného loutkářského časopisu na světě**.
- 1912 Z podnětu Českého svazu přátel loutkového divadla zahájena sériová výroba tzv. Alšových loutek a 1913 tištěných Dekorací českých umělců, které podnítily mimořádný zájem o rodinná loutková divadla.
- 1912 Sokolská **sletová scéna** Marathon. Obliba davových inscenací pokračovala i v dalších desetiletích.
- 1913 Podnikatel Fencel vybudoval velké **přírodní divadlo v Divoké Šárce**. Divadelní spolky však častěji hrály v malých přírodních amfiteátrech na šárecké Zuzance či v Houslích. Jen o několik dní později otevřeno i Lesní divadlo v Krči.
- 1913 Učitel Karel Hacker založil v Praze-Kobylisích **Loutkové divadlo Národní jednoty severočeské**, zahájilo představením Oldřich a Božena v hostinci U Topolů. Pod pozdějším názvem Jiskra existuje dosud jako nejstarší loutkářský soubor v Praze.
- 1914 Po několika pokusných představeních bylo v Národním domě na Vinohradech otevřeno **Loutkové divadlo Umělecké výchovy**. K otevření nastudována Škroupova opera Dráteník. První pokus o moderní loutkovou scénu. Spolupracovala s ní řada umělců různých oborů (L. Šaloun, K. Mašek, R. Maturová, O. Bubeníček, K. Nedbal ad.). Zde poprvé důsledné **rozdělení hlasové a pohybové interpretace**.
20. léta Vznik dělnických souborů Dědrasbor, Modré blůzy, El-Carova parta, Socialistická scéna.
- 1920 Scéna Stavba sochy Svobody na VII. sletě ČOS.
- 1921 Scéna Na úsvitě nové doby na olympiádě DTJ a Vítězství revoluce na spartakiádě FDTJ .
- 1920 Sochařem Vojtěchem Suchardou a malířkou Annou Suchardovou-Brichovou založena loutková scéna **V říši loutek** ve Sládkovské ulici na Letné-Bubenči. Od 1928 působila v Městské knihovně jako Říše loutek.
- 1921-1939 Rozvoj **dělnického divadla ve Vysočanech**.